

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 Облік і оподаткування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування «Облік, аудит і
оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік та контроль використання товарних запасів: сучасний
стан та перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «Малярний Двір Україна»
підрозділ в місті Одеса)»
(назва теми)

Виконавець:

студент 6 курсу 2 групи факультету ЦВФН
Шпаченко Катерина Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Волчек Руслан Миколайович
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Нові умови господарювання, розвиток і поглиблення товарно-грошових відносин, повного госпрозрахунку та самофінансування сприяли появі в Україні нового типу організації економічних відносин між продавцями і споживачами товарів, відкрили широкий простір комерційній ініціативі, самостійності та підприємливості торговельних працівників. При цьому одним з основних чинників забезпечення успіху торговельного підприємства та ефективності його діяльності виступає успішна робота з управління товарними запасами. Наявність останніх є необхідною умовою для здійснення процесів продажу товарів, але їх існування веде до виникнення у торговельного підприємства витрат, зумовлених самим фактом створення та існування запасів, а також – діями з їх підтримання, витрачання, оновлення.

Проблеми розвитку й удосконалення обліку та контролю товарних запасів у системі управління торговельним підприємством знайшли відображення у дослідженнях багатьох вітчизняних науковців, зокрема: Ф. Бутинця, В. Єгарміної, О. Кузьменко, Н. Куцміди, Г. Беднарчука, А. Мазаракі, Л. Лігоненко, Н. Ушакової, Л. Плешонкової, Л. Тимофєєвої, О. Уварової, О. Хамайдюк та інших. Аналізуючи існуючі у наукових колах підходи щодо сутності та класифікації товарних запасів, можна зазначити, що на сьогоднішній день немає єдності поглядів у цих питаннях, для визначення запасів використовуються різні поняття.

В умовах адаптації економіки України до вектору європейського економічного простору, проблема формування та використання товарних запасів як одного з основних чинників виникнення витрат торговельного підприємства та одночасно – ресурсу забезпечення його доходів є актуальною. Необхідність вирішення зазначених питань, теоретичне та практичне значення результатів дослідження як необхідної умови підвищення прибутковості підприємств, обумовили актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретичних та організаційно-методологічних положень щодо обліку та контролю товарних запасів на торговельних підприємствах.

Відповідно до мети у кваліфікаційній роботі поставлено такі завдання:

- дослідити сутність поняття «товарних запасів» як об'єкта обліку, контролю та аналізу;
- вивчити існуючу систему оціночних показників товарних запасів;
- виокремити дискусійні питання в межах облікових аспектів дослідження товарних запасів;
- дослідити особливості документального оформлення та обліку операцій з товарними запасами на досліджуваному підприємстві;
- відобразити методику проведення контролю операцій із товарними запасами (на прикладі ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса);
- провести аналіз й побудувати регресійну модель ефективності використання товарних запасів на досліджуваному підприємстві;

– визначити напрямки удосконалення діючої системи обліку та внутрішнього контролю товарних запасів (на прикладі ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса).

Об'єктом дослідження у роботі є процеси обліку, аналізу та контролю товарних запасів в ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та практичні аспекти обліку, аналізу та внутрішнього контролю операцій із товарними запасами на ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса.

Методи дослідження. Для досягнення мети кваліфікаційної роботи в процесі дослідження організації й методики бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю операцій з товарними запасами на ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса застосовувався комплекс загальнонаукових методів.

У процесі дослідження застосовувались загальноекономічні підходи та функціональні системні принципи, зокрема елементи загальнонаукових методів пізнання (аналізу, синтезу, абстрагування) – для розкриття змісту та суті понять «товарних запасів». Спостереження та порівняння – для визначення стану обліку господарських операцій на ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса; метод експертних оцінок – для визначення показників, які характеризують ефективність процесу реалізації на підприємстві; абстрактно-логічний метод і метод причинно-наслідкового зв'язку; аналіз коефіцієнтів – для формування критеріїв оцінювання ефективності виробничо-фінансової діяльності на ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса.

Інформаційною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні документи України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти аудиту. Використовувались також офіційні матеріали Державного комітету статистики України, бухгалтерська та статистична звітність, матеріали науково-практичних конференцій, спеціалізовані періодичні видання, облікові, аналітичні і статистичні дані досліджуваного підприємства ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження і темою кваліфікаційної роботи автором надруковано тези «Оптимізація управління формуванням фінансових результатів діяльності ТОВ «Малярний Двір Україна» за засадах регресійного аналізу».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (56 найменувань) та 29-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок. Основний зміст викладено на 91 сторінці. Робота містить 16 таблиць, 4 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні питання обліку та контролю товарних запасів*» розглянуто економічну сутність, класифікацію та основні завдання обліку товарних запасів, визнання та оцінку товарних запасів та дискусійні питання в межах обліку товарних запасів.

Критична оцінка існуючих поглядів науковців та практиків щодо поняття «запаси» дає можливість стверджувати, що це оборотні активи, котрі використовуються в процесі фінансово-господарської діяльності як предмети праці, і відповідно повинні споживатися в кожному господарському циклі і повністю переносити свою вартість на витрати підприємства, вартість продукції (товарів), що виготовляється (реалізується). Поняття «запаси» досліджено в нормативно-правовому аспекті. Передусім це поняття визначено в П(С)БО 9 «Запаси». При цьому підприємство, як правило, не вносить суттєвих змін в їх фізичну форму, вже при придбанні вони є готовою продукцією. Існування товарних запасів як категорії товарного обертання зумовлено необхідністю забезпечення нормального процесу кругообігу товарів.

З метою раціональної організації обліку товарних запасів узагальнено існуючі підходи до класифікації товарних запасів. Обґрунтовано необхідність та доцільність групування за наступними ознаками: місцезнаходженням, джерелами виникнення, ступенем лімітування, строками обліку, одиницями виміру, призначенням, ступенем використання, функціональними типами, видами.

У другому розділі **«Діюча практика обліку товарних запасів на ТОВ Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса»: сучасний стан та перспективи розвитку»** проаналізовано документальне оформлення товарних запасів, особливості обліку товарних запасів на підприємстві та сформульовано напрямки удосконалення обліку товарних запасів.

Документальне оформлення запасів на Одеському підрозділі підприємства відображається в таких документах, як: рахунки-фактура, накладні, товаро-транспортні накладні, акт розбіжностей, специфікація, акт списання товарів.

У процесі товарного обігу на складах ТОВ «Малярний Двір Україна» зосереджуються значні запаси товарів, необхідні для формування торгового асортименту, відпуску товарів певними партіями в роздрібну мережу та іншим споживачам. Одним з важливих завдань бухгалтерського обліку є забезпечення правильної організації обліку наявності і руху товарних ресурсів як в цілому по оптовому підприємству, так і за товарними групами та асортиментом.

Організація обліку товарів в підприємстві здійснюватися за такими методами, як: партійним, сортовим, оперативно-бухгалтерським.

У третьому розділі **«Аналіз та контроль товарних запасів на ТОВ «Малярний Двір Україна»»** запропоновано методику аналізу раціонального використання запасів, що дозволить вчасно визначати рівень забезпеченості необхідними матеріалами та витратою ємність обороту запасів; зменшити поставку тих товарів, які залежуються на складах, та по деяким товарам для того щоб їх продати були запропоновані знижки; удосконалити програмне забезпечення на підприємстві для більш точного відображення обліку та контролю за використанням товарних запасів.

ВИСНОВКИ

У сфері торгівлі відбувається перерозподіл великих товарних і фінансових потоків. Тут знаходять своє застосування цілі галузі економічних знань, таких як логістика, у більш повній мері розкривається фінансовий менеджмент.

У роботі розкриті основні принципи обліку реалізації товарів, щоб вирішити комплекс бухгалтерських завдань, які ставить перед собою підприємство. Для того щоб правильно зробити бухгалтерські записи й визначити фінансовий результат діяльності підприємства, необхідно визначитися в оцінці товарів, що фіксується в обліковій політиці, розробленої виходячи зі специфіки роботи підприємства. В товаристві з обмеженою відповідальністю «Малярний Двір Україна» в бухгалтерському обліку запасів використовує метод середньозваженої собівартості.

Для контролю за товарними запасами на підприємствах створюються інвентаризаційні комісії, які в свою чергу перевіряють перехід права власності товару, правильній облік як в бухгалтерії, так і на складі підприємства.

На ТОВ «Малярний Двір Україна» інвентаризація проводиться кожний місяць, це зроблено для більш якісного контролю за запасами. Комісія для проведення інвентаризації назначається наказом директора підприємства. Кожний підрозділ відповідно до наказу підписує лист ознайомлення з наказом.

Усі розбіжності, які виникають у процесі інвентаризації, менеджер з питань регіонального розвитку зобов'язується виправити у продовж тижня. Для того, щоб удосконалити облік та контроль за використанням товарних запасів необхідно удосконалити програмне забезпечення на підприємстві.

Для вирішення цього питання ТОВ «Малярний Двір Україна» на початку 2016 року перейшло з «1С: Бухгалтерією 7.7» на «1С: Підприємство 8.1».

Удосконалення програми на підприємстві відбувається кожного місяця. Вносяться якісь нові функції, нові звіти, удосконалюється облік товарних запасів.

Взагалі «1С: Підприємство 8.1» – універсальна програма масового призначення, мета створення якої – автоматизація бухгалтерського обліку і обліку податкових зобов'язань на підприємстві, включаючи підготовку обов'язкової (регламентованої) звітності. Це готове рішення для ведення обліку в організаціях, що здійснюють будь-які види комерційної діяльності: оптову і роздрібну торгівлю, комісійну торгівлю, надання послуг, виробництво та інші.

Також при проведенні контролю наявності та стану товарних запасів на ТОВ «Малярний Двір Україна» у квітні 2017 року було виявлено помилку, що допущена у січні 2017 року. Помилково було віднесено до товарів (субрахунок 281 «Товари на складі») вартість фарбувального пістолету серії LVLP (PRO) AXV-S в розмірі 7800.00 грн. Вартість фарбувального пістолету повинна була відноситись до основних засобів та відображатися на субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». На момент виявлення помилки фарбувальний пістолет ще не було передано до експлуатації, він знаходився на складі підприємства.

Виходячи з цього, знайдена помилка та її виправлення не впливає на нерозподілений прибуток, оскільки об'єкт не введено в експлуатацію та на нього не

нараховується амортизація. Проте помилка призвела до недостовірності даних статей балансу за оборотними та необоротними активами.

Для виправлення помилки необхідно відкоригувати суму вартості фарбувального пістолету, помилково віднесена на субрахунок 281, методом «червоне сторно» (Дт 281 Кт 631 – 6500 грн та Дт 641 / ПДВ Кт 631 – 1300 грн), та зробити проведення (Дт 152 Кт 631 – 6500 грн, Дт 641 / ПДВ Кт 631 – 1300 грн й Дт 10 Кт 152 на суму 6500 грн).

В умовах формування ринкових відносин торгово-посередницька діяльність займає особливе місце в народному господарстві України. Тому контроль за використанням товарних запасів є невід'ємною частиною господарювання.

Для обґрунтування стратегії управління товарними запасами на близьку і більш віддалену перспективу використовують результати як оперативного, так і ретроспективного аналізу впливу забезпеченості товарами у звітному періоді на товарооборот торговельного підприємства. При цьому враховують цільове призначення товарних запасів, за якими вони поділяються на запаси поточного зберігання, сезонного нагромадження та дострокового завезення.

Аналіз показників товарообігу дозволяє встановити основні якісні та кількісні показники роботи торгової організації в поточному періоді. Від глибини і повноти аналізу, правильності зроблених висновків за результатами аналізу залежить економічна обґрунтованість розрахунків на майбутній період.

Проаналізувавши товарооборот підприємства можливо побачити різницю між продажом усіх груп товарів. У звітному році товарооборот по ADLER виріс на 14592,00 грн., також виріс товарооборот по всіх напрямках продукт, крім Colorex. Там оборот продукту впав на 1056,00 грн. або на 30,28% та відповідно впала питома вага на 0,34%.

Однак по деяким позиціям хоч і виріс продаж товару ICA на 76566,00 грн., Oli Lacke на 11938,00 грн., Herlac на 2178,00 грн. та RLKR на 1094 грн., та все однак питома вага цих продуктів впала відповідно ICA на 0,17%, Oli Lacke на 0,44% Herlac на 1,42% та RLKR на 0,89%.

Аналіз показав, що у звітному році товарооборот на одну гривню товарних ресурсів збільшився порівняно з планом на 0,01 грн. А обернений до нього показник товарної ресурсомісткості товарообороту зменшився на 0,01 грн. Це свідчить про деяке зниження ефективності використання товарних ресурсів. Однак при цьому слід брати до уваги зміни, які відбулись у структурі товарообороту.

Хоча ТОВ «Малярний Двір Україна» є молодою фірмою проте для більш точного відображення товарних запасів, їхнього руху та інших показників, ще треба оновлювати програмне забезпечення та вдосконалювати облік та контроль запасів на підрозділах.

Щоб підвищення ефективність використання запасів товариства з обмеженою відповідальністю «Малярний Двір Україна» можна рекомендувати для застосування методик аналізу раціонального використання запасів, що дозволить вчасно визначати рівень забезпеченості необхідними матеріалами та витратоємність обороту запасів.

Аналіз даних, що містяться у регресійній моделі показав, що збільшення рівня витрат операційної діяльності на одну гривню чистого доходу від реалізації товарів призводить до зменшення рентабельності продажів на 1,1 відсоткових пунктів. Прискорення оборотності товарних запасів веде до збільшення до рентабельності продажів на 0,99 відсоткових пунктів.

Зростання чистого доходу від реалізації товарів на ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса» залежить передусім від ефективного використання маркетингових інструментів та характеру впливу факторів маркетингового середовища. Тому основним завданням керівництва товариства має стати визначення відповідних маркетингових стратегій впливу на обсяги продажу.

Для підвищення якості складання плану реалізації товарів, правильного формування цін реалізації та фінансового плану в цілому, керівництво ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса» повинно:

– для формування обміркованої та коректної системи знижок на ціни реалізації оптових торговельних підприємств слід використовувати не тільки інтуїцію їх менеджерів по продажу та дані підприємств-конкурентів, а й більш широко використовувати дані аналізу оборотності конкретних видів товарів, та рівня їх рентабельності, зміни питомої їх ваги в обсягах реалізації відповідних груп товарів. Зокрема, слід обрати стратегію, сутність якої полягає у використанні розрахункової схеми «2/10 чистих 30». Це означає надання 2% знижки за кожні 10 днів дострокової оплати покупцями відвантаженої їм продукції протягом місяця.

Підсумовуючи, зазначимо, що організація обліку запасів на підприємстві знаходиться на досить високому рівні. Запропоновані вдосконалення дозволять підвищити ефективність організації обліку та аналізу запасів, це дасть можливість підприємству контролювати наявність та витрачання запасів для безперебійного процесу діяльності, стежити за грошовими потоками, які направляються на придбання матеріалів, вчасно приймати необхідні управлінські рішення, що дозволить покращити фінансовий стан підприємства і досягти запланованих показників.

АНОТАЦІЯ

Шпаченко К.В. «Облік та контроль використання товарних запасів: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «071 Облік та оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування

(шифр та назва спеціальності)

«Облік, аудит та оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю».

(назва магістерської програм)

– Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядається економічна сутність, класифікація та основні завдання обліку товарних запасів, дискусійні питання з обліку товарних запасів; досліджено міжнародний досвід обліку запасів та розкрито особливості організації обліку товарних запасів на ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса); відображено методику перевірки товарних запасів та побудовано економіко-математичну модель ефективності їхнього використання; сформовано

комплекс рекомендацій щодо вдосконалення діючої системи обліку та внутрішнього контролю товарних запасів на досліджуваному підприємстві.

Запропоновано: бухгалтерській службі ТОВ «Малярний Двір Україна» підрозділ в місті Одеса» виправити помилково віднесений у січні 2017 року до товарів (субрахунок 281 «Товари на складі») фарбувальний пістолет серії LVLP (PRO) AXV-S, ринковою вартістю в розмірі 7800 грн. Вартість фарбувального пістолету повинна була відноситись до основних засобів та відображатися на субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». На момент виявлення помилки, фарбувальний пістолет ще не було передано до експлуатації, він знаходився на складі підприємства. Виходячи з цього, знайдена помилка та її виправлення не впливає на нерозподілений прибуток, оскільки об'єкт не введено в експлуатацію та на нього не нараховується амортизація. Проте помилка призвела до недостовірності даних статей балансу за оборотними та необоротними активами. Для виправлення помилки необхідно відкоригувати суму вартості фарбувального пістолету, помилково віднесена на субрахунок 281, методом «червоне сторно» (Дт 281 Кт 631 – 6500 грн та Дт 641 / ПДВ Кт 631 – 1300 грн), та зробити проведення (Дт 152 Кт 631 – 6500 грн, Дт 641 / ПДВ Кт 631 – 1300 грн й Дт 10 Кт 152 на суму 6500 грн); для формування обміркованої та коректної системи знижок на ціни реалізації на досліджуваному торговельному підприємстві слід використовувати не тільки інтуїцію менеджерів з продажу та дані підприємств-конкурентів, а й більш широко використовувати дані аналізу оборотності конкретних видів товарів, та рівня їх рентабельності, зміни питомої їх ваги в обсягах реалізації відповідних груп товарів.

Ключові слова: облік, контроль, аналіз, товарні запаси, цінові знижки.

ANNOTATION

Shpachenko K.V «Accounting and control over the use of inventories: the current state and development prospects (for example, LLC «Malayarny Dvir Ukraine» subdivision in Odessa)».

Qualification work for obtaining an educational master's degree in the specialty «071 Accounting and Taxation» under the master's programme of professional orientation

(code and specialty name)

«Accounting, Audit and Taxation in Business Entrepreneurship Management»

(the name of the master's program)

- Odessa National University of Economics. - Odessa, 2018

The article deals with the economic essence, classification and main tasks of the inventory accounting, discussion questions on inventory accounting; there are investigated International experience of stock accounting and the peculiarities of inventory accounting organization have been investigated at the "Malyarny Dvir Ukraine" LLC subdivision in the city of Odessa); the methodology of inventory checking is presented and an economic-mathematical model of the efficiency of their use is constructed; a set of recommendations for improving the current system of accounting and internal control of inventories at the investigated enterprise has been formed.

It was offered: to the accounting department of LLC "Malayarny Dvir Ukraine" subdivision in Odessa) to take up inadvertently recorded to goods in January 2017 (sub-account 281 "Goods in stock ") a paint pistol series LVLP (PRO) AXV-S, with a market value of 7800 hryvnas, The cost of a paint spray gun should have been referred to fixed assets and reflected in sub-account 152 "Acquisition (fabrication) of fixed assets". At the time of detecting the mistake, the paint gun had not yet been put into operation, it was in the warehouse of the company..

Based on this, the mistake found and its correction does not influence the retained earnings, as the object is not put into operation and no depreciation is charged. However, the mistake led to the unreliability of these balance sheet items for negotiable and non-negotiable assets. In order to correct the mistake, it is necessary to adjust the amount of the cost of the paint gun, incorrectly referred to sub-account 281, by the method of "red reverse" ((Dt 281 Kt 631 – 6500 грн та Dt 641 / GDP Kt 631 – 1300 грн), and carry out (Dt 152 Kt 631 – 6500 грн, Dt 641 / GDP Kt 631 – 1300 грн and Dt 10 Kt 152 -

6500 hrn); for the formation of a reasonable and correct system of discounts on sales prices at the investigated trading enterprise, it is necessary not only to use the intuition of sales managers and competitors' data, but also more widely use the data of the analysis of turnover of specific types of goods, and their level of profitability, changes in their specific weight in the volumes of implementation of the respective product groups.

Key words: accounting, control, analysis, inventories, price discounts.